

Din cuprins:

Interviu cu formația ToDo.....	1-3
Ziua mondială de combatere a HIV/SIDA	2
„JOS PĂLĂRIA” pentru un seminar în domeniul Sănătății Reproductive și HIV/SIDA	4
„HIV – nu e cartea mea de vizită”	4
Generații „de plastic”... ..	5
HIV/SIDA între eforturi de prevenire și statistici alarmante	5
Concursul „Indiferența susține violența” și-a desemnat câștigătorii	6
Discuții „Fără Tabu” cu Educatorii de la egal la egal.....	7
Și în 2009 Educatorii de la egal la egal au strigat „Pro-Sănătate”!	7
În lupta cu încălzirea globală femeile au un rol esențial, arată un nou raport UNFPA	8

Formația TODO combate HIV/SIDA prin muzică și dans

Primul concert l-au dat pe 8 martie 2008. Deja peste opt luni de zile urcau în topul preferințelor publicului la „Global Battle of the Bands”, un aprig concurs al trupelor de muzică rock ce se desfășoară în fiecare an la Londra. Astăzi sunt ambasadorii proiectului „Dance for Life” în Moldova, având misiunea să combată HIV/SIDA prin muzică și dans. Este vorba de tânăra formație TODO. Am reușit să discutăm cu doi membri ai formației – Radu și Stela, care, deși sunt încă foarte tineri, impresionează prin talentul lor și atitudinea responsabilă față de viață.

Pentru început, spuneți-ne care este semnificația trupei voastre – TODO?

Radu: Din limba spaniolă TODO înseamnă TOT. Adică în muzica noastră se regăsesc tot felul de elemente. TOT mai înseamnă că ne adresăm tuturor și că ceea ce facem, facem din tot sufletul. De asemenea, mai înseamnă că în această componență a formației vrem să realizăm multe piese și să ne facem cunoscuți prin muzică bună și de calitate. Astăzi în formație suntem cinci persoane, dintre care solista trupei este cu noi doar de două luni de zile. Este vorba de Stela, cea care s-a făcut cunoscută publicului autohton în cadrul proiectului „Fabrica de Staruri”. Ne-a cucerit prin vocea și modestia ei și suntem bucueroși că face parte din formație.

Stela, cum ai ajuns să cânti în formația TODO?

De fapt, am fost invitată să fiu solista trupei de către producătorul Sorin Bucătaru. După încheierea proiectului „Fabrica de Staruri”, m-a telefonat și m-a întrebat dacă aș dori să încerc. Am venit la repetiții, am ascultat genul de muzică pe care îl cântă băieții și am acceptat. M-am integrat foarte ușor în formație și acum ne pregătim să susținem împreună primul concert.

Ce stil de muzică cântați?

Radu: Inițial ne-am propus să cântăm muzică în stil EMO, adică emoțională, care, de regulă, este tristă. În același timp nu am vrut să fie ceva depresiv, ci dimpotrivă, să transmitem mesaje optimiste și pozitive. Astfel am ajuns să cântăm muzică în stil rock, cu elemente de alterna. Este ceea ce prinde mai ales la publicul tânăr, căruia ne adresăm. Dat fiind faptul că am

Editorial

S-a întâmplat de mai multe ori să aud acest apel pe parcursul lunii trecute. Ocaziile au fost diferite, dar esența de fiecare dată a fost una și aceeași.

Să nu fim indiferenți la cei mai triști ca noi și la cei care au nevoie de sprijinul nostru. Să ne pese de oamenii din jur care suferă în tăcere din cauza faptului că sunt excluși social, pe motivul că „nu sunt ca toți”. Fie că e vorba de persoane cu deficiențe fizice sau purtătoare ale virusului HIV, fie că nu au părinți sau suferă de o boală incurabilă, fiecare dintre ei au simțit măcar odată ce înseamnă să fii discriminat. Despre discriminare și puterea de a distinge valorile de non-valori, despre cum să rezistăm ispitelor din zilele noastre și să ducem un mod de viață sănătos,

Să spunem NU indiferenței!

ne vorbesc în această ediție mai mulți tineri jurnaliști care au participat recent la un training de instruire în domeniul Sănătății Reproduse și HIV/SIDA organizat de UNFPA. Chiar dacă pe alocuri articolele lor sunt mai degrabă frânturi de „poezie” de cât meserie, faptul că se implică și percep ziaristica ca pe o putere capabilă de a schimba lucrurile în societate, este demn de toată admirația. Iar prin vocile lor se fac auzite vocile tuturor tinerilor - activi și cu inițiativă - care nu rămân indiferenți la apelul celor din jur, dar le întind o mână de ajutor, consolându-i.

Același exemplu de cetezanță și omenie ni-l oferă în această ediție premi-

anții concursului de desene și creații literare „Indiferența susține violența”. Încă o dată primim o lecție de viață, prin care însăși copiii semnalează că ne-păsarea duce la pierzanie. De parcă prin versurile și desenele lor pline de sens și moralitate ar intui că societatea de azi a luat-o pe o curbă greșită. De parcă ne-ar spune tuturor că e timpul să ne oprim și să luăm aminte. Că e timpul să ne pese de oamenii din jur, de cei mai triști ca noi și de cei care au nevoie de noi. Că e timpul să spunem NU indiferenței!

*Irina Lipcanu
irina@unfpa.org*

Mesajul Directorului Executiv UNFPA – Fondul ONU pentru Populație, Thoraya Ahmed Obaid, cu prilejul Zilei mondiale de luptă împotriva HIV/SIDA

Cu prilejul Zilei mondiale de luptă împotriva HIV/SIDA mă adresez tuturor persoanelor care trăiesc cu acest virus sau cu această maladie, pentru a le spune încă o dată că suntem solidari cu ei și le oferim sprijinul nostru și siguranța, că ei pot trăi fără discriminare. Totodată, pentru a le spune că ne amintim și îi comemorăm pe toți cei care și-au pierdut viața din cauza SIDA.

Facem un apel către toți oamenii de a asigura accesul universal la prevenire, tratament, îngrijire și susținere a persoanelor afectate de HIV/SIDA, precum și de a respecta drepturile fiecărei persoane.

Promovând și protejând drepturile omului, asigurând educația și egalitatea genurilor, în special pentru cele mai vulnerabile persoane aflate în situație de risc, facem ca eforturile de luptă împotriva HIV/SIDA să devină mult mai eficiente.

În anul 2008 aproape 10% din decesele materne pe glob au fost asociate virusului HIV și doar mai puțin de jumătate din femeile însărcinate purtătoare ale virusului HIV au primit medicamente pentru a preveni transmiterea acestui virus la copil.

De aceea, consider că doar împreună putem atinge obiectivele comune de asi-

gurare a accesului universal la servicii de sănătate reproductivă, prevenirea HIV, asigurarea tratamentului antiretroviral și îngrijirii sănătății mamei și copilului.

Analizând sănătatea reproductivă, politicile și serviciile existente în domeniul HIV/SIDA în complex, putem salva și ameliora vieți, putem accelera progresul spre atingerea Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului și putem eficientiza utilizarea resurselor și așa limitate.

Astăzi și în fiecare zi, vă îndemn pe toți să promovăm accesul universal la prevenirea HIV și drepturile omului!

1 decembrie – Ziua mondială de luptă împotriva HIV/ SIDA

1 decembrie a fost proclamată Ziua Mondială de luptă împotriva HIV/SIDA la inițiativa participanților la Conferința mondială privind SIDA, desfășurată la Londra, în 1988. SIDA sau Sindromul Imunodeficienței Dobândite este o maladie determinată de HIV - Virusul Imunodeficienței Umane. Această Zi reprezintă un prilej în plus pentru a comemora victimele SIDA. Totodată, pentru a conștientiza efectele devastatoare ale SIDA și a susține măsurile de combatere a acesteia. Cele mai recente statistici arată că numărul persoanelor infectate cu virusul HIV în lume constituie 33,2 milioane de oameni, anual se depășește 3,1 milioane de cazuri noi, iar de la debutul epidemiei au decedat de SIDA 25 milioane.

▶ devenit ambasadorii proiectului „Dance for Life” în Moldova, vrem să fim cunoscuți în special în rândul tinerilor pentru a promova un mod sănătos de viață.

Stela: Pentru cei care nu cunosc, „Dance for Life” este un proiect internațional care promovează modul sănătos de viață printre tineri. Mesajele sunt transmise prin muzică și dans și au scopul de a sensibiliza tinerii și a-i face să se gândească la sănătatea lor, la modul de transmitere a virusului HIV și alte infecții sexual transmissibile. În felul acesta le convingem să se protejeze și să fie mai responsabili față de viața lor. Ca și ambasadorii ai acestui proiect, am scris chiar și o piesă destinată combaterii HIV/SIDA.

Ce v-a determinat să vă lansați în acest proiect și să luptați contra HIV/SIDA?

Radu: Am înțeles că acesta este un pericol foarte mare pentru tinerii de azi, care se răspândește cu pași rapizi. Tinerii trebuie să fie informați și să aibă modele pozitive de comportament. Doar așa am putea să facem lupta contra HIV mai eficientă. La începutul lunii noiembrie am participat în cadrul proiectului „Dance for Life” într-un tur al Chișinăului cu mai mulți tineri, care distribuiau materiale informative oamenilor de pe stradă, promovând mesajele de prevenire HIV/ SIDA și de adoptare a unui mod sănătos de viață. M-am convins că am ales direcția corectă.

Stela: Am văzut că tinerii cu care am efectuat acel tur al orașului aveau vârste de 14-18 ani și erau foarte entuziasmați de ceea ce fac. Am înțeles că tinerii sunt gata să se lanseze în astfel de proiecte, doar că ei trebuie motivați și implicați. Aceasta este exact vârsta când ei au nevoie de informație. Eu sunt originară din orașul Orhei și la liceu aveam parte de astfel de informații. Dar știu că în sate situația la acest capitol lasă mult de dorit. Tocmai de aceea, ori de câte ori vom avea posibilitate, vom merge în sate și vom cânta, vom vorbi cu tinerii, încercând să-i convingem să ducă un mod sănătos de viață. Desigur, pentru a fi mai eficienți, trebuie să fim cunoscuți. Tinerii tind să adopte modele de comportament ale vedetelor, iar noi suntem abia la început de cale.

Credeți că HIV/SIDA este o problemă gravă în societatea moldovenească?

Stela: Marea problemă pe care o văd eu este discriminarea în raport cu aceste persoane. Odată ce oamenii au aflat despre o persoană că este infectată cu HIV, tind să o evite și să o privească altfel. Nu mi se pare corect. Mai ales că este absolut clar că per-

soanele care contactează cu cineva infectat de HIV se află în afara oricărui pericol, în condițiile în care HIV nu se transmite printr-o strângere de mână sau un sărut.

Radu: Cred că în lume tot timpul a existat și va exista discriminare în raport cu cei care nu sunt la fel ca majoritatea. Persoanele cu dizabilități, persoanele seropozitive sau cele cu altă orientare sexuală, toate au simțit pe propria piele ce înseamnă să fii discriminat. Eu am un prieten care este infectat cu HIV. Jumătate din prietenii noștri comuni au renunțat să mai vorbească cu el. A fost sincer și ne-a povestit ce i s-a întâmplat. Se despărțise temporar de prietena sa, care a plecat în America să muncească, după care a revenit și s-au împăcat. Ea se infectase cu HIV și l-a infectat și pe el. Dar nu toți prietenii au fost gata să accepte acest adevăr și mulți i-au întors spatele. Eu nu pot să-i influențez în vreun fel. Fiecare decide pentru sine, deși pot doar să confirm că este același prieten pe care l-am cunoscut mereu, poate chiar și mai grijuliu și mai responsabil.

Aveți câte 21 de ani, bănuiesc că faceți și facultate, cum reușiți?

Radu: Eu sunt în anul II de studiu la facultatea de Regie, în regim fără frecvență, de aceea reușesc să îmbin studiile și muzica.

Stela: Eu învăț la facultatea de limbi străine, la Universitatea Liberă Internațională din Moldova. Am ales această facultate, deoarece atunci când absolviseam liceul nu mă gândeam la o carieră muzicală. Mi-a plăcut întotdeauna să cânt, iar de la vârsta de 14 ani am cântat într-o formație din orașul Orhei. Părinții însă erau sceptici față de muzică și de aceea niciodată nu m-am gândit foarte serios la asta. Abia după ce am evoluat la „Fabrica de Staruri” mi-am schimbat viziunea, inclusiv părinții au început să se uite altfel la pasiunea mea pentru muzică și să mă susțină în ceea ce fac. Muncesc foarte mult. Dimineața merg la ore, după ora 16.00 merg la repetiții și așa în fiecare zi. Dar m-am obișnuit cu acest regim și deja nu-mi închipui să fie altfel.

Apropo, cum ți-a schimbat viața „Fabrica de Staruri”?

Formația ToDo

- Debutul formației – 8 martie 2008;
- Piese renumite – Break Me;
- Performanțe – locul VI din 32 la concursul „Global Battle of the Bands”(Londra, 2008);
- Ambasadorii proiectului „Dance for Life” în Moldova

A schimbat-o radical, deoarece acum mă gândesc serios la o carieră muzicală. În plus, mi se deschid mai multe uși. Mă telefonează oameni importanți, pe care nu-i cunosc, dar îmi fac oferte de colaborare. Faptul că sunt permanent ocupată și că cineva se interesează de mine, îmi demonstrează că evoluez. Mă bucur că am ajuns în formația TODO, deoarece cred că are perspective. Vreau să finalizăm piesele începute, să înregistrăm un album și să concertăm, după care vor urma și alte etape. În paralel, mă bucur că reușesc și la facultate. Nu o să fiu modestă zicând că profesorii mă iubesc.

Având în vedere succesele de care vă bucurați, ce sfaturi ați avea pentru tineri?

Radu: Pe plan profesional să fie curajoși și să nu ezite să experimenteze lucruri noi. Mai ales în muzică reușesc cei care au idei noi și sparg tiparele ieșind din rutină. Pe plan personal, să fie atenți și să se protejeze. Chiar dacă încearcă ceva nou, să știe când să se oprească. Cred că foarte mulți oameni au de suferit anume din cauza că nu știu limita anumitor lucruri și nu se pot opri la timp. În rest, este foarte important pentru toți copiii și tinerii să-și asculte părinții. Când eram mai mic, părinții îmi interziceau să fac anumite lucruri, iar eu îi învinuiam pentru asta, zicându-le că nu înțeleg nimic. Acum îmi dau seama că ei înțelegeau mult mai bine de cât mine toate lucrurile. Deja îi consult în tot ceea ce îmi propun să fac și mă bucur că și ei au încredere în mine.

Stela: Eu le-aș spune tinerilor că dacă simt că sunt mai slabi de fire, nici să nu încerce anumite lucruri, care le-ar putea dăuna pe viitor. Mai bine să se ocupe de alte activități - să facă sport, să joace fotbal, baschet, să se înscrie la ore de yoga, dans, pictură, orice doar să nu hoinărească pe străzi. Și cel mai important este să fie responsabili. Chiar dacă uneori greșești, dacă ești responsabil le depășești pe toate cu demnitate. Iar pentru domnișoare le-aș sugera să nu aibă încredere niciodată în relațiile de la prima vedere și în băieții care vorbesc frumos, dar pe care nu îi cunosc. Să se gândească de două ori, înainte de a face un pas care le-ar putea schimba viața.

Vă mulțumesc și vă doresc succese!

“JOS PĂLĂRIA” pentru un seminar în domeniul Sănătății Reprodusei și HIV/SIDA

Între 6 și 8 noiembrie, 20 de tineri jurnaliști au participat la Trainingul “Sănătatea Reprodusei și HIV/ SIDA în presa de tineret”, organizat de UNFPA, Fondul ONU pentru Populație și Centrul Tănărului Jurnalist din Moldova (CTJM). La training au participat tineri din toate colțurile Moldovei (Căușeni, Cahul, Leova, Hîncești, Șoldănești, Bălți etc.), care și-au împărtășit experiența, și-au format prieteni noi și bune relații de colaborare.

Tinerii jurnaliști au deprins noțiuni-cheie referitoare la aceste teme, dar și sfaturi practice de abordare a subiecte-

lor legate de Sănătatea Reprodusei și HIV/ SIDA în presa scrisă, în materialele radio, TV și în presa on-line. Într-un atelier special, tinerii au învățat cum să-și creeze un blog și să publice articole on-line, informându-și cititorii cu privire la tematica studiată. Tot în ca-

drul seminarului tinerii au avut ocazia unică de a realiza un interviu cu o persoană HIV infectată, fapt care i-a marcat și le-a deschis noi dimensiuni de abordare a acestor subiecte.

Fondul ONU pentru Populație a susținut acest training pentru tinerii jurnaliști deoarece subiectele legate de Sănătatea Reprodusei și HIV/SIDA sunt considerate tabu în multe localități și doar fiind sensibilizați și instruiți corect, tinerii vor fi motivați să le abordeze în presa școlară.

Drept dovadă servesc și articolele ce urmează la tema HIV/SIDA, realizate de către participanții la training și publicate deja pe blogurile lor.

“HIV – nu e cartea mea de vizită”

Alexandru, un tânăr de 30 de ani, este unul dintre miile de oameni cărui a simplu test i-a schimbat viața. Sau poate l-a îndepărtat de singurătate, “l-a trezit”, cum zice chiar el. Astăzi, dacă îl întâlnești și comunică cu el, nu poți să-ți dai seama că are un trecut atât de controversat. Avea 16 ani când a făcut pasul care i-a marcat viața. 16 ani, vârsta la care, de altfel, curiozitatea te cuprinde din prima și începi să experimentezi un fel de joc de noroc, în care miza ești chiar tu.

“Îl rugam mult pe prietenul meu care folosea droguri să-mi povestească ce simte atunci când le ia. Iar drept răspuns primeam doar câteva cuvinte: “nu poți să redai aceste senzații, trebuie doar să le simți, să le încerci”. S-a lăsat convins și a hotărât să simtă, să încerce. Așa a început jocul, transformat pe parcurs în infern. “Dependența de droguri e oribilă. Te face ne-om. Te îndepărtează de tot ce-i mai sfânt, de casă, de prieteni, de rude și părinți. Ajungi la un

moment dat să nu-ți mai pese de nimic, de cât de aceste substanțe ucigașe”, mărturisește Alexandru.

Așa a durat până în anul 2001. Aflase între timp că în perioada “neagră” din viața sa, când nu mai exista nimic de cât lumea drogurilor, se infectase cu HIV. Încă o lovitură. Se părea că viața nu are niciun sens, dar Dumnezeu are grijă de toți. A nimerit întâmplător la o organizație care acordă sprijin și asistență acestor persoane. Așa a luat viața de la început. „Susținerea mamei, a rudelor, a oamenilor din jurul meu care aveau aceeași problemă ca și mine, m-au ajutat să-mi revin. Și să înțeleg că viața nu s-a încheiat, dar abia începe pentru mine. Contează să vrei să faci schimbarea”, mărturisește Alexandru.

Nicoleta Spănu,
19 ani, orașul Bălți

A înțeles că a trăi și a fi fericit este ceea ce are nevoie întâi de toate omul pe pământ. Iar fericirea ți-o faci singur și apreciezi mult mai mult viața și fiecare clipă din ea, dacă ai fost pe cale să o pierzi.

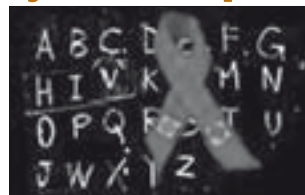
Ceea ce îl deranjează astăzi cel mai mult este lipsa individualității în fiecare dintre noi, lipsa omeniei. Ceea ce își dorește foarte mult este să-și termine studiile, să-și întemeieze o familie și să aibă o viață obișnuită, căci “viața merge înainte”, după cum afirmă chiar el.

În rest, continuă să își ajute semenii care trec prin aceleași dificultăți prin care a trecut și el odată, însuflându-le că „HIV e doar un joc”, iar viața reală e alta, e cea care continuă și pe care merită să o trăiești!

Ce trebuie să știm despre HIV și SIDA?

HIV este virusul ce a afectat întreg globul pământesc, fiind o problemă care ne privește pe fiecare dintre noi și față de care nu trebuie să fim indiferenți. O cauză esențială care duce la răspândirea grăbită a acestui virus este lipsa de informare a populației despre măsurile de protecție și de prevenire a virusului HIV. Ai fost vreodată bolnav de gripă și nimeni nu a dorit să se apropie de tine, din frică să nu preia virusul? Ca și gripa, HIV este un virus, doar că se transmite prin alte căi. HIV este virusul ce provoacă SIDA. Multe persoane se întrebă în ce condiții ar putea să se infecteze cu HIV și este de datoria noastră să le prezentăm o informație veridică și explicită, cu ajutorul specialiștilor în domeniu.

Cele mai frecvente căi de transmitere sunt:

- Prin contact sexual ne-protejat cu o persoană infectată;
- Prin folosirea acelor și a seringilor în comun cu o persoană infectată;
- Prin alăptare, de la mamă la făt.

Pentru a evita infectarea cu acest virus, măsurile de protecție sunt esențiale. Ele se referă în primul rând la folosirea prezervativului în timpul relațiilor sexuale, precum și la măsuri sporite de protecție și atenție în toate situațiile de contact cu sângele (prelevarea sângelui, seringi, manichiură / pedichiură etc.)

NU UITAȚI: Paza bună, trece primejdia rea!

Olga Burlac, satul Hârbovăț, Anenii-Noi

Generații „de plastic”

Astăzi trăim într-o societate bazată pe valori legate de cultură, știință, educație. De la educație pornește totul. Grație la ceea ce ni se predă în școală, la facultate, trebuie să devenim mai buni, mai culți, mai îngăduitori.

Dar în decursul a 18 ani de independență, sistemul de învățământ din R. Moldova a rămas același. Programa de studii, îndeosebi cea școlară, este în mare parte aceeași, chiar dacă miniștrii educației sau cei ai învățământului se tot schimbă de-a lungul anilor. La școală și la liceu, ni se tot predau, ani la rând, aceleași materii. Cel mai des este vorba despre noțiuni de fizică, chimie, matematică, pe care le dăm uitării de îndată ce absolvim liceul. Nu zic, acestea sunt lecții importante, dar oare să fie mai importante de cât lecțiile de viață? De ce elevii nu sunt instruiți în spiritul unei religii corecte, a unui stil de viață sănătos, a unui echilibru moral, a unei toleranțe și acceptări în rândurile noastre a persoanelor mai puțin norocoase și mai triste decât noi? Și aici mă refer la toleranța și „spargerea” miturilor despre bolnavii de diabet zaharat, cei cu deficiențe fizice sau mintale, cei obezi sau hipoacuzici, cei miopi, bolnavi de cancer sau de HIV/SIDA?

De fapt, vreau să mă refer la ultima categorie de persoane sus-menționată, care există printre noi, dar pe care nu îi

cunoaștem sau nu dorim s-o facem, fiindcă ne este frică de ei. Știm atâtea lucruri despre boli, simptome, cauze, măsuri de prevenire, dar atât de puțin se pune accent pe toleranță, integrare, acceptare și rămânem indiferenți la ceea ce se petrece în jurul nostru cu semenii noștri.

Alexandru este un tânăr chipș, zâmbăreț, la prima vedere atât de plin de viață, care însă a avut nenorocul să nimerescă într-un cerc vicios – cel al substanțelor narcotice. Zece ani le-a întrebuițat, chiar dacă totul a pornit de la simpla dorință adolescentină de a încerca senzații noi.

Și cum răul nu vine niciodată singur, Alexandru a fost diagnosticat cu HIV pozitiv.

„Credeam că viața mea a luat sfârșit. Nu mai aveam pentru ce trăi...Vroiam să dispar definitiv...și eu, și problemele mele. Dar mama și cei mai apropiați oameni m-au ajutat și m-au salvat”, spune Alexandru. „Trăim o viață de plastic. Ne-am învățat să trăim din jocuri și telenovele. Am uitat de sentimente și valori. Ne sunt interesante doar plăcerile momentului și valorile materiale”, mai zice dânsul, simțindu-se în vocea lui un tremur ușor.

Alina Codreanu,
Studentă anul IV,
Academia de Studii
Economice

...O istorie care te face să te gândești că de fapt problemele noastre cotidiene sunt o nimica toată pe lângă ceea ce i s-a întâmplat lui Alexandru. Regretabil, dar elevii noștri, studenții, nu prea cunosc noțiunea sensibilității, atenției, înțelegerii, empatiei – pentru că trăim o viață grăbită, o viață de elev sau student, încărcată de ecuații și integrale, grafice și formule neclare, teorii și doctrine, mai mult sau mai puțin plictisitoare. În același timp suntem „orbi” și „surzi” la

durerile altora. Suntem nepăsători și reci, deoarece nu realizăm că, de fapt, fiecăruia dintre noi i s-ar putea întâmpla vreo nenorocire. Și atunci ce ne facem, de unde găsim puterea necesară pentru a depăși acea stare de lucruri?

...Programa școlară și universitară rămâne în continuare aceeași, fără ore de sănătate, toleranță, educație spirituală, bunătațe, amabilitate, cultură. Dar anume acestea sunt valorile pe care trebuie să ne axăm, dacă ne dorim o generație sănătoasă și adevărată, nu una de plastic pe care o avem în prezent. Mă întreb și vă întreb și pe voi: „Spre ce ne îndreptăm, oameni buni?”...

HIV/SIDA între efortul de prevenire și statistici alarmante

În R. Moldova procesul epidemic a infecției HIV/SIDA poate fi divizat în trei perioade:

- anii 1987 – 1995: înregistrarea cazurilor sporadice în unele teritorii, preponderent în rândurile studenților străini, prin transmitere sexuală;
- anii 1996 – 2001: extinderea teritorială cu răspândirea preponderentă în rândul utilizatorilor de droguri injectabile;
- anul 2002 – prezent: răspândirea infecției în toate teritoriile administrati-

ve, inclusiv în teritoriile rurale, sporirea numărului persoanelor infectate pe cale sexuală, inclusiv a femeilor și gravidelor.

- în perioada 1987-2008 numărul cazurilor de HIV/SIDA depistate în republică a ajuns la 4996, inclusiv în teritoriile de est – 1535 persoane.

Procesul epidemic a cuprins toate teritoriile administrative ale R. Moldova:

- 64,63% – populația urbană
- 35,37% – populația rurală

Cel mai înalt nivel de răspândire a infecției HIV se înregistrează în:

- Mun. Bălți
- Basarabeasca
- Căușeni
- Fălești
- Hâncești
- Rezina
- Glodeni
- Sângerei
- Ștefan-Vodă
- Tiraspol
- Râbnița

Dacă până în anii 90, mediul rural era afectat de HIV doar în medie de 4 %, această cifră se majorează până la mai mult de 20 % în anul 2008. Acum se poate vorbi despre existența virusului nu doar în orașe și mediile urbane, alarmantă fiind situația comunelor și satelor din R. Moldova.

Distribuția cazurilor de infecție HIV conform vârstei:

- 55,4% – categoria de vârstă de 20-29 de ani
- 26,4% – categoria de vârstă de 30-39 de ani

Căile de transmitere a virusului HIV, anii 1987 – 2007:

Droguri	2342
Sexual (total)	1716
Heterosexual	1701
Homosexual	15
Perinatal	47
Posttransfuzional	2
Nedeterminat	24
TOTAL (cazuri)	4131

A sporit ponderea femeilor infectate cu HIV de la 26,72% în 2001, la 44,97% în semestrul I al anului 2008.

Sursa: Centrul Național Științific Practic de Medicină Preventivă din R. Moldova

Concursul „Indiferența susține violența” și-a desemnat câștigătorii

În perioada 25 noiembrie – 10 decembrie 2009 în Republica Moldova se desfășoară Campania „16 zile de acțiuni împotriva violenței în bază de gen”. Genericul Campaniei de anul acesta este „Familia sănătoasă este familia fără violență”.

În cadrul Campaniei, cu suportul UNFPA și a Misiunii OSCE în Moldova, a fost organizat concursul desenelor și scrierilor literare cu genericul „Indiferența susține violența”. La concurs au participat peste 300 de elevi din republică. În rezultatul procesului de selecție, la care au participat elevi și profesori, au fost propuse pentru mențiuni mai mult de 30 de lucrări. Cele mai interesante lucrări au fost expuse în cadrul unei expoziții vernisată în incinta Centrului Republican pentru Copii și Tineret.

Valentina Bodrug Lungu, Coordonatorul Campaniei, a menționat că anul

Decernarea premiilor învingătorilor concursului „Indiferența susține violența”

acesta, concursul „Indiferența susține violența” s-a remarcat printr-o implicare mai mare a băieților. „Se observă un interes sporit al băieților față de subiectul

violenței, mai ales după ce au fost încurajați să fie cât mai activi în acest sens”, a spus ea.

Un ursuleț de pluș...

*Un ursuleț de pluș la o fereastră așezat,
Cu ochi de ceară-n care viața rătăcește.
Lăbuțe prăfuite-ntinse pe-un pervaz uitat,
Un ursuleț, pe care nimeni nu-l iubește.*

*În gândul lui mereu stăpâna sa răsare.
Mereu aceeași ochi de copilaș plângând,
Mereu aceeași suferință ce apare
Pe fața fiecărui copilaș lovit.*

*Stătea-n ungher în fiecare noapte,
Și ursulețu-n fiecare noapte o privea,
Vroia atât de mult s-o sprijine în toate,
Căci numai inima fetei îl iubea.*

*Deși nu-nțelegea ce se petrece-n casă,
De ce mămica strigă și-o lovește,
Simțea că viața nu mai e frumoasă,
Simțea că fata parcă nu trăiește.*

*În loc de cântece de leagăn și basme fermecate,
Doar țipete-n odaia fetei răsunau.
Cărți cu povești pe jos împrăștiate
Și toate nopțile așa treceau...*

Daniela Lungu, 14 ani, eleva în cl.a 8-a,
Liceul „Ion Creanga”, Chisinau

*Iar ursulețul nu spunea nimic.
N-avea curaj să spună ce îl doare.
El doar privea, ca fratele mai mic,
De teamă să nu facă vreo eroare.*

*Fetița l-a luat în brațe într-o zi,
L-a strâns la piept, l-a sărutat,
Și cu speranța că-l va întâlni,
Lângă fereastra veche l-a lăsat.*

*Atunci fetița-a dispărut deodată,
Odaia mai pustie-a devenit.
Și mama nu s-a mai întors vreodată,
De când copilul de-acasă a fugit.*

*De-atunci și ursulețul la geam stă așezat,
Cu ochi de ceară-n care viața rătăcește.
Lăbuțe prăfuite-ntinse pe-un pervaz uitat.
Un ursuleț, ce cu speranțele trăiește...*

Victorița Lungu, 14 ani, eleva în cl.a 8-a,
Liceul „Ion Creanga”, Chisinau

P.S. Iubiți-i pe cei dragi și spuneți-le „Te iubesc” în fiecare zi, căci ei suferă mult, deși nu vă spun sau nu arată aceasta (la fel ca și ursulețul din poezie).

Victorița LUNGU, 14 ani, elevă în cl.8-a,
Liceul „Ion Creangă”, Chișinău, câștigătoarea locului II

Y-PEER a ajuns la a 5-a Generație!

Cursul de Instruire a Educatorilor de la Egal la Egal și de Formare de Formatori Y-PEER Moldova în domeniul sănătății reproductive, prevenirii HIV/SIDA și promovării unui mod sănătos de viață s-a desfășurat perioada 2-7 Noiembrie 2009. La acest curs au participat reprezentanții mai multor organizații naționale și comunitare precum: Centrul Sănătății Femeii „Ana” din Drochia, Consiliul de Tineret din Șoldănești, Centrul de Drept din Căușeni, Voluntarii Centrului de Informare și Documentare din Plop-Știubei, organizația „La Strada” din Chișinău și reprezentanții rețelei de educatori de la egal la egal de etnie rromă.

„Prin acest curs ne-am propus să instruiam voluntarii și educatorii pentru ca ei să poată desfășura singuri sesiuni calitative de educare de la egal la egal în comunitățile lor”, a spus Irina Druță, Responsabil de Rețeaua Y-PEER Moldova.

În ultima seară a cursului noii educatori de la egal la egal au avut posibilitatea să interacționeze cu alți membri ai rețelei Y-PEER și să clarifice rolurile și responsabilitățile existente în rețea. La reuniune au fost prezenți și tinerii jurnaliști care exact în aceeași perioadă au fost inițiați în tematica SR și HIV/SIDA.

Ca urmare a realizării acestui curs de instruire, rețeaua Y-PEER Moldova s-a extins național și este prezentă acum în toate localitățile menționate mai sus. Nucleele de educatori de la egal la egal instruiți conform standardelor internaționale Y-PEER au început deja să dea rezultate. Tinerii aplică în practică informația acumulată. Pentru început ei au efectuat câte o prezentare a rețelei în organizația la care lucrează, după care au trecut la realizarea în practică a activităților planificate în ultima zi a cursului. În paralel, acești educatori de la egal la egal au fost implicați la maxim în campania informațională „Pro Sănătatea”.

Și în 2009 Educatorii de la Egal la Egal au strigat „Pro-Sănătate”!

Campania de Informare, Educare și Comunicare în rândul tinerilor „Pro-Sănăta-

tea” are o istorie de zece ani, inclusiv patru ani în cadrul rețelei de educatori de la egal la egal. Această campanie presupune informarea și educarea tinerilor din R. Moldova după principiul de la egal la egal în domeniul sănătății reproductive, prevenirii HIV/SIDA și promovării unui mod sănătos de viață. De obicei, Campania Pro-Sănătatea se desfășoară de două ori pe an, toamna și primăvara.

Anul acesta “Pro-Sănătatea” s-a desfășurat în trei raioane: Glodeni, Cantemir și Anenii Noi, fiind implicate câte patru localități din fiecare raion. În felul acesta au fost acoperite cu activități informative circa 18 instituții de învățământ. Sesiunile de informare au avut o durată de 80 de minute și au fost desfășurate de câte doi educatori de la egal la egal certificați.

“Suntem mândri de rezultatele obținute

în cadrul acestei campanii și ne propunem proiecte și mai grandioase pentru viitor. Suntem recunoscători profesorilor din instituțiile de învățământ unde am mers, deoarece au fost foarte receptivi la apelul nostru”, a spus Anna Susarenco, Reprezentantul Rețelei Y-PEER în Moldova.

Discuții “fără tabu” cu educatorii de la egal la egal

Care este vârsta cea mai potrivită pentru a începe relații sexuale?

Mai întâi ar fi bine să înțelegem că nu există o vârstă anumită pentru a începe sau a încheia relațiile sexuale. Noi suntem diferiți, de aceea la diferite vârste, trecem prin diferite etape de dezvoltare. Nu putem afirma că la o anumită vârstă suntem toți la fel.

De aceea, vârsta la care poți să începi relațiile sexuale este vârsta la care într-adevăr ești pregătit pentru asta, atât fizic cât și moral. Adică la vârsta când:

1. Cunoști riscurile unui act sexual, ești conștient că ai putea avea copii sau lua o infecție cu transmitere sexuală, în cazul în care nu te protejezi;
2. Cunoști metodele de contracepție pentru a evita riscurile unui act sexual neprotejat, știi cum se folosește un prezervativ;
3. Nu îți este rușine să discuți despre acest lucru cu cei din jur - cu părinții, prietenii, partenerul sexual sau cu medicul. De cele mai multe ori tinerii se jeneză să discute despre viața lor intimă și să dezvăluie anumite lucruri care îi deranjează, ce-

ea ce nu este bine. De aceea, sfatul nostru este să te asiguri că nu îți este rușine să vorbești despre aceste lucruri, dimpotrivă, să ai asemenea discuții înainte de a începe relații sexuale.

Am dreptul să nu spun părinților că am început viața sexuală?

Sigur că ai acest drept. Este viața ta intimă și ai dreptul să alegi dacă vrei sau nu să discuți despre asta. Nu ești obligat să discuți cu nimeni, dar în același timp, comunicarea înseamnă schimb de informații, înseamnă ceva nou, de aceea este foarte bine să discuți cu părinții. Părinți sunt mult mai experimentați decât tine și ar putea să te ajute, mai ales că anume părinții sunt cei care vor doar binele copilului lor și niciodată nu te vor învăța de rău. Dacă totuși îți este dificil să te adresezi părinților cu așa întrebări, ar fi indicat să te consulți cu un medic, sau să mergi la un centru prietenos tinerilor. Cu siguranță acolo vei afla foarte multă informație utilă la acest capitol. Ar fi bine să discuți deschis și cu partenerul tău sexual, pentru că de multe ori noi avem tendința să credem că lucrurile vor trece și

se vor schimba de la sine, dar nu este așa. Este foarte important să discuți cu cineva despre ceea ce te preocupă. Deja alege tu persoana care ți se pare cea mai potrivită pentru asta.

Cum să-mi aleg partenerul/ partenera cu care să am relații intime?

Nu există o regulă sau o lege conform căreia am putea să ne alegem partenerul sexual. Nu putem spune că un baiat înalt este partenerul ideal pentru oricare fată, iar o fată suplă este partenera ideală pentru orice băiat. De multe ori preferințele noastre diferă sau chiar se bat cap în cap.

Important este ca atunci când decizi să ai relații sexuale cu cineva, să fie o persoană în care ai încredere, cu care poți să discuți despre relațiile sexuale, metode de contracepție și care nu va povesti despre asta prietenilor, ci îți va respecta sentimentele. Cel mai bine este să nu te grăbești în a avea relații sexuale cu o persoană pe care nu o cunoști suficient de bine, ci să aștepti momentul potrivit și să-ți cunoști mai întâi partenerul. În felul acesta niciodată nu vei regreta pasul făcut.

În lupta cu încălzirea globală femeile au un rol esențial, arată un nou raport UNFPA

Pe 18 noiembrie UNFPA, Fondul ONU pentru Populație, a lansat raportul "Starea Populației Lumii 2009" cu genericul "În fața unei lumi în schimbare: femeile, populația și clima". Acesta este primul raport al unei agenții ONU care

abordează problema încălzirii globale din perspectiva drepturilor și necesităților femeilor și a rolului pe care îl au acestea în lupta cu încălzirea globală, punând în prim plan conexiunea dintre schimbările climatice și populație.

Starea Populației lumii 2009: Cifre și Fapte

Emisiile de gaze cu efect de seră

- Între anii 1850 și 2002, 76% din emisiile de dioxid de carbon le-au revenit țărilor dezvoltate, în timp ce țările în curs de dezvoltare au acumulat 24%.
- Cantitatea totală a emisiilor de gaze din partea țărilor în curs de dezvoltare a început să o depășească pe cea din partea țărilor dezvoltate în anul 2005, acum lor revenindu-le 54% din total.
- 7% din populația bogată a lumii este responsabilă pentru 50% din cantitatea globală a emisiilor de gaze în atmosferă.
- Dacă numărul populației pe glob până în anul 2050 va atinge doar 8 miliarde de oameni, în comparație cu 9 miliarde, cum este prognozat (scenariul creșterii lente a populației față de scenariul creșterii moderate prognozat de UNFPA), atunci cantitatea de gaze emise în atmosferă va fi mai mică cu aproape 2 miliarde de tone de dioxid de carbon, echivalentul cantității de energie verde produsă de două milioane de turbine de vânt.

Climă în schimbare

- Cei mai fierbinți 10 ani începând cu anul 1880 au fost înregistrați în ultimii 12 ani.
- Pierderea de gheață în Antarctica de Vest a sporit cu 60% între anii 1996 și 2006.

Impact

- În ultimele două decenii, numărul dezastrilor naturale s-a dublat de la 200 la 400 pe an, șapte din zece dezastru fiind provocate de schimbările climatice.
- 37 din cele 41 Programe Naționale de Adaptare pe care Guvernele țărilor în curs de dezvoltare le-au expediat către „Grupul interguvernamental pen-

tru schimbarea climei” din cadrul ONU au identificat legături între populație și schimbarea climei, menționând că ritmul înalt de creștere a numărului populației pe glob intensifică procesul de încălzire globală.

- 165 milioane de oameni au avut de suferit din cauza dezastrilor naturale provocate de schimbările climatice, între anii 1973-2003, adică 98% din toate persoanele afectate sau ucise în această perioadă.
- Nivelul mării ar putea să crească de la 1 la 2 metri până în anul 2100. Creșterea nivelului mării cu 1 m ar putea dizloca 100 mln de oameni în Asia (în special China, Bangladesh and Vietnam), 14 milioane de oameni în Europa și câte 8 milioane în Africa și America de Sud.
- Estimativ 200 milioane de oameni ar putea să-și părăsească locuința ca rezultat al degradării mediului sau al schimbărilor climatice, până în anul 2050.

- Creșterea nivelului mării amenință să inunde teritoriile de pe coastele maritime și oceanice intens populate, unde sunt localizate 60% din cele mai mari 39 de metropole, incluzând 12 orașe cu o populație de 10 milioane.
- Din cauza creșterii nivelului mării, Indonesia ar putea să piardă 2,000 de insule mici până în anul 2030.

Planificarea familială

- Circa 200 de milioane de femei în țările în curs de dezvoltare nu au acces la servicii de planificarea familială, ceea ce ar însemna că ele ar dori să prevină sau să amâne o sarcină, dar din cauza că nu au acces la servicii de contracepție, nu o pot face.
- În țările dezvoltate, 41% din toate sarcinile sunt neplanificate. În țările în curs de dezvoltare, circa 35% din sarcini sunt neplanificate.
- Finanțarea globală pentru planificarea familială a scăzut de la 723mln USD în 1995 la 338 mln USD în 2007.

